

צמצום התפשטות מחלת הכלבת – זה בידיים של כולנו

כלבת היא מחלה מסוכנת לבני אדם ולבעלי חיים, והיא מחייבת טיפול מיידי. מעבירי המחלה העיקריים הם תנים, שועלים וכלבים משוטטים, והיא מועברת במגע בין חיה נגועה לחיה שאינה מחוסנת. להתפרצות הכלבת בשנים האחרונות אחראים בעלי חיים נגועים שהגיעו מחוץ לגבולות ישראל (לבנון, סוריה, ירדן). על מניעת מחלת הכלבת מופקד משרד החקלאות, והוא מוציא הנחיות לריסון המחלה ולטיפול בה. עם זאת, מאחר שמעבירות המחלה הן גם חיות בר (בעיקר תנים), גם רשות הטבע והגנים מעורבת במאבק להתפשטותה. חשוב להבין שצמצום התפשטות המחלה הוא גם בידיים של כולנו.

סלקו מקורות של מזון זמין:

אין להשאיר אשפה גלויה, יש לפנותה לפחי אשפה ולסגור אותם היטב. אין להשליך פגרי עופות, דגים וחיות משק במקום נגיש לבעלי חיים אלא לפנותם למכלים סגורים המיועדים לכך.

גידור מונע:

מומלץ מאוד לגדר רפתות, דירים, לולים, מפטמות, וגם אתרי הטמנת פסולת ומרכזי מזון.

הגנו על חיות המחמד:

אל תניחו לחיות המחמד שלכם לשוטט לבדן. בטיול עם הכלב עליו להיות קשור. חובה לחסן את הכלבים נגד כלבת. חיסון חיות הבית וחיות המשק הוא באחריות בעליהן.

האכילו בחוכמה:

אין להשאיר מזון לחיות מחמד בכלים פתוחים מחוץ לבית. מוטב להאכילן בשעות היום ולא בשעות הלילה – השעות שבהן חיות הבר פעילות – ואת השאריות אין להשאיר בחוץ. כמו כן יש להאכיל חתולי רחוב בצורה אחראית ולפנות את שיירי המזון והמים בתום האכלה.

שימרו מרחק:

האכלת חיות בר והתיידדות איתן עלולות לגרום לשינוי בהתנהגותן ולהפחית את חששן הטבעי מבני אדם. התקרבותן אלינו מעלה את הסיכון מפגיעה מהן.

בכל מקרה של נשיכה יש לשטוף את מקום הנשיכה בהרבה מים ובסבון, לפנות לקבלת טיפול מיידי ולדווח למשרד הבריאות. בכל הקשור לחיית מחמד ולאירועים בשטחים עירוניים יש לפנות ישירות לשירות הווטרינרי של העירייה או המועצה. אם הנשיכה היא של חיית בר או אם נתקלתם בחיית בר תוקפנית, הודיעו מייד לרשות הטבע והגנים בטלפון 3639*.

מה מביא להתפשטות המחלה בחיות בר?

גורם מרכזי להתפשטות המחלה בקרב חיות הבר הוא צפיפות יתר כתוצאה מריבוי לא טבעי. ככל שצפיפות אוכלוסיותיהן גדולה יותר, כך עולה הסיכוי להעברת המחלה.

הגורם המכריע להתפתחותן של אוכלוסיות יתר של תנים ושל חיות בר אחרות הוא כמויות גדולות של מזון זמין במרבית ימות השנה מפעילות האדם. בסביבת מזון זמין צאצאים רבים יותר מגיעים לגיל בגרות, וכך נוצרות אוכלוסיות צפופות. מזון זמין נמצא בכל מקום – במזבלות, בפחי אשפה לא סגורים, בשיירי מזון של חיות בית (כלבים וחתולים), ובמתקני גידול בעלי חיים כגון לולים, רפתות, דירים, בריכות דגים, ועוד. בנוסף, המזון הקל להשגה מושך את חיות הבר אל האדם ואל חיות הבית והמשק, ומגביר חשיפה מסוכנת לחיות נגועות.

מה עושים?

רשות הטבע והגנים עוסקת במחלת הכלבת בכובד ראש, והיא עובדת בשיתוף פעולה מלא עם כלל הגורמים האחראים, בהם השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות והרשויות המקומיות. הרשות שותפה לשירותים הווטרינריים של משרד החקלאות בפרויקט חיסון התנים והשועלים נגד כלבת. במסגרת הפרויקט מפזרים מכלי טיס ומהקרקע תרכיבי חיסון אוראליים נגד מחלת הכלבת, במטרה לחסן את התנים והשועלים. פעולות אלו חשובות, אך יעילותן מוגבלת ויש לנקוט באמצעים נוספים למניעת התפתחותן של אוכלוסיות יתר של תנים, שועלים וחיות בר אחרות.

הדבר המרכזי עליו כולנו יכולים להשפיע הוא טיפול בזמינות המזון ופסולת האדם וסילוק מקורות המשיכה בנקודות האכלה ביישובים. להלן מספר פעולות יעילות ופשוטות שכולנו יכולים לעשות:

תנים. צילום: אייל ברטוב

שועל. צילום: עידו שנקר

